ధర్మపత్నీ సమేతస్య....

శోభాయమానంగా ఉన్న పందిరి లోంచి గుమ్మంలోకి అడుగు పెట్టాడో లేదో, అతనికి వాళ్ళ మామయ్య ఎదురయ్యాడు, ఎక్కడికో నడుస్తూ.

"అమ్మాయిని తీసుకురాకుండా ఒక్కడివి వచ్చావేరా?" అని అంటూ గబగబా వెళ్ళిపోయాడు తన సమాధానం వినకుండానే. అతని మనస్సు చివుక్కుమంది. తను వస్తే సరిపోదన్నమాట! ఆమెని కూడా తీసుకు వచ్చినప్పుడే తన రాకకి పరిపూర్ణత కలుగుతుందన్న మాట!

లోపలికి ప్రవేశించగానే తాతగారు "ఏంరోయ్, యిదేనా రావడం? ఒక్కడివేనా వస్తే? లోపలికి వెళ్ళు," అంటూ తల వంచుకుని చుట్ట చుట్టుకోవడంలో నిమగ్నులయ్యారు.

ఒక్కణ్ణే వస్తే యింత ఆరా వస్తుందని తనకి తెలియలేదే! అయినా ఆమెని ఎలా తీసుకు వస్తాడు...

ఈ ఆలోచనల్లో ఉండగానే బామ్మ ఎదురై "రారా! ఇంత ఆలస్యం అయిందేం? నిన్న సాయంత్రానికే వస్తావనుకున్నా. రా! కాఫీ ఫలహారం తీసుకుందు గాని" అంటూ లోపలికి వెళ్ళిపోయింది, తను 'వద్దు యిప్పుడే తీసుకున్నా' అంటున్నా వినిపించుకోకుండా.

అమ్మయ్య! బామ్మకి ఒక్కత్తెకీ తను ఒక్కణ్ణీ వచ్చినా యింకోలా యేమీ తోచలేదు అవును పెళ్ళికి రావడం ముఖ్యం గాని ఎవరు వస్తేనేం. ఈమాత్రం...

ఇంతలోకే బామ్మ వచ్చేసింది. ఒకచేత్తో అరటాకులో ఫలహారం, రెండో చేత్తో ఒక గ్లాసుతో కాఫీ పట్టుకుని. అక్కడే ఒక పీటదగ్గర పెడుతూ "రారా! యిక్కడ కూర్చో అవును గాని అదేదిరా? లోపలకి వెళ్ళిందా? దాన్ని కూడా రమ్మను..." మధ్యలోనే సమాధానం చెప్పేశాడు "తీసుకురాలేదు బామ్మా! ఒంట్లో బాగోలేదు. మందు పుచ్చుకుంటోంది. అందుకని..."

"అందుకని తీసుకురావడం మానేస్తావుట్రా? మోటికి మంచిపనే చేశావు. సరేలే కాఫీ త్రాగు చల్లారిపోతోంది", అంటూ ఇంకో పని చూసుకోడానికి వెళ్ళిపోయింది

ఇంక అతనికి ఆ కాఫీ యేం సహించలేదు. వచ్చిందిలగాయితు అందరూ ఒకటే ధోరణి. తను వచ్చినందుకు ఒక్కళ్ళూ హర్షం వెలిబుచ్చరేం? ఒక్క ఆమె రాకపోతేనే లోటు అన్నమాట! అంటే తనకి ఎంత హోదా, చదువు సంధ్యలు ఉన్నా, ఆమె లేకపోతే - ముఖ్యంగా యిలాంటి శుభ కార్యాల సాంఘిక సమ్మేళనాల్లో - తనకి వ్యక్తిత్వం లేదన్నమాట పురుషుడికి, తనకి తానై, గౌరవం పొందే అవకాశం లేదన్న మాట స్త్రీ లేకుండా ఆఖరికి బంధు కోటిలోనైనా సరే! అబ్బ! మన సాంఘికాచారాలు యింతలోతుకు వేళ్ళూని నిలిచిపోయాయన్నమాట!

అయినా తను ఎలా తీసుకువస్తాడు? రోజూ ఉండే ఆ మానసిక వేదన తగ్గించుకుని ఒకటి రెండు రోజులైనా హాయిగా కులాసాగా కాలక్షేపం చెయ్యాలని కదా తను ఒక్కడూ వచ్చింది? ఆమెని కూడా

ఆర్. సూర్యనారాయణ

తీసుకువస్తే యిక్కడ, యింతమంది దృష్టిలోనూ తను చులకనై, తన దౌర్భాగ్యానికి ఎంత కుందిపోవలసివస్తుందో వీళ్ళకేం తెలుసు? ఆ పెళ్ళిలో రంగు రంగుల అలంకారాలతో తిరిగే సుందర యువతులు - వివాహితలు, అవివాహితలు కూడా - తన స్థితిని జ్ఞాపకం చేసినట్టు, వాళ్ళతో పోల్చుకుని తన దురదృష్టాన్ని ప్రత్యక్షంగా చూడ్డం తప్పని సరి అయినట్టు, తను బాధపడడం యిష్టంలేకే ఆమెని తీసుకురాలేదు. ఇందులో తాను స్వార్థంతో ప్రవర్తించినా, తాత్కాలికంగానైనా మానసిక అశాంతిని తగ్గించుకోవడంకోసం తాను ప్రయత్నం చెయ్యడం స్వార్థం కాదని సర్దుకున్నాడు.

ఇదంతా తెలియక తన బంధువులందరూ మానిపోతున్న తన గాయాన్ని రేపడానికే ప్రయత్నించారు. ఆ పెళ్ళికి తన అత్తగారు కూడా రావడం అతనికి మరింత బరువుగా తోచింది. తనకూతురును తీసుకురాలేదంటే ఆమెకి యేంజవాబు చెప్పడం? తప్పుకుని తిరిగాడు సాధ్యమైనంతవరకూ!

రాత్రి భోజనాల వేళ తన వయస్సువారు, అంతకన్నా పెద్దవారూ కూడా, పట్టుపంచెలు అందుకోవడంలోనూ, వెండి చెంబులు సంపాదించడంలోనూ, పొందే ఆనందసౌలభ్యాలు తనకి లేకపోవడం అతనికి కొంచెం వెలితిగానే తోచింది తను ఒక్కడూ వెళ్ళి సంచీలోంచి అన్నీ తీసుకుని, మళ్ళీ విడిచినవి జాగ్రత్తగా మడతపెట్టుకోవలసి వచ్చింది.

భోజనం చేస్తున్నంతసేపూ, ఆ తర్వాత కూడా అతను ఆలోచిస్తూనే ఉన్నాడు, భార్యాభర్తల సంబంధాన్ని గురించి; భార్య లేకుండా భర్తకి సంఘ గౌరవం లేకపోవడమే కాదు, మానసికంగా యేదో లోటు అనిపిస్తుంది కూడానా? ప్రాచీన హైందవ వైవాహిక మంత్రాల్లో అలాంటి మహత్తరశక్తి యిమిడిఉందా? ఆ కర్మకాండద్వారా పురుషుడికి వచ్చిన భర్తృస్థానానికి మూలకందం భార్యయైన స్త్రీమూర్తియేనా? వేదమంత్రాలు కూడా స్త్రీకి అంత విలువ యిచ్చాయా?

ఈ సందేహాలతో అతను వివాహ కర్మకాండ అంతా శ్రద్ధగా పరిశీలించాడు. ఏ కర్మ ఆదరించడానికైనా సరే ఉద్యుక్తుడయ్యే పురుషుడు మొట్టమొదటగా 'ధర్మపత్నీ సమేతస్య' అని అనకుండా చెయ్యడానికి వీలులేదు. సమస్త సభాసమ్ముఖాన తన ధర్మపత్నీ సమేతత్వము చెప్పుకున్న తరవాతనే అతనికి యేం చేయడానికైనా అనుమతి! ధర్మపత్నీ సమేతస్య కానివాడికి యే గౌరవం లేదన్నమాట!

ఆ మరునాడు దంపత్తాంబూలంతతంగం జరుగుతూంటే అనుకోకుండానే అతను ముఖ్యపాత్ర వహించవలసి వచ్చింది. దంపతులను సమకూరుస్తుంటే, నూత్న వధూవరుల నునుసిగ్గు, ప్రౌఢదంపతుల పూర్వ మధురస్మృతుల వ్యక్తీకరణ, వృద్ధదంపతుల అన్యోన్యత యివన్నీ అతనికి యేదోలా తోచాయి. క్షణకాలం అతను కూడా ఆ ఆనందంలో భాగస్వామి అయ్యాడు. ఇంతలో ఎవరో తనని గురించి వేళాకోళం ఆడారు. తనకి ఆ అవకాశం లేదు కనక తాత్కాలికంగా ఏర్పాటు చేసుకోమని - కొంచెం సిగ్గుతో రెండో ప్రక్కకి మొహం త్రిప్పేటప్పటికి, అత్తగారు తనవైపు చూసిన చూపుల్లో యేదో బాధ కనిపించిందతనికి. "ఈ సరదాలు లేకుండా చేశావుకదా దానికి!" అని అంటూన్నట్టు.

ధర్మపత్నీ సమేతస్య...

ఇంక అతను అక్కడ ఉండలేక పోయాడు. అనుకున్నదానికంటె ముందుగానే ప్రయాణం అయ్యాడు. గుమ్మం దాటుతోంటే వెనకాలనుంచి వినిపించింది:

"వెళ్ళిపోతున్నట్టున్నాడు. పసుపు కుంకం అవీ యిచ్చారా వాడికి." కిలకిలలు వినిపించి వెనక్కి చూశాడు. వరసకి మరదలైన ఒక యువతి కొంటె నవ్వుతో అంటోంది. "అవును, మరి ఆవిడని తీసుకురాలేదుకదూ! అందుకని యిదైనా పట్టుకెళ్ళి యియ్యి." ఏం చెయ్యలేక తను కూడా నవ్వాడు.

హాలు దాటి వెడుతోంటే ప్రక్కగది లోంచి వినిపించింది పురోహితుడిగారి గంభీరస్వరం "...ధర్మపత్నీ సమేతస్య.... మమ...కరిష్యామి." ★

సుందర సూర్యగ్రహణం

(27 వ పేజీ తరువాయి)

ట్టుకూడా తన బంగారువన్నె శరీర కాంతితో నిరెండ కుబాళింపు ఇవ్వసాగింది. "మేమిద్దరమూ మీ అందరి ఆశీర్వచనాలకూ ఎదురుచూస్తున్నాం" అని ముగించేడు మా వాడు.

ఆ అమ్మాయి మావాడికి కొంచెం ఎడం చేతివేపు మళ్ళీ నిలుచుంది. బరువుతీరిన నిశ్వాసలు మా అందరినించీ వెడలేయి.

మావాడు ఇంకా నిలబడే వున్నాడు — కరిగియవాక్యాలందుకోలేదు. నే వాడివేపు తీవ్రంగా చూశాను. ఇంకా ఎవరి రాకకో వా డెదురుచూస్తున్నట్టున్నాడు.

నిశ్శబ్దాన్ని భేదించుకుంటూ లోన గదిలో జోళ్ళ చప్పుడయ్యింది. కర్టెను సందుల్లోంచి ఒక క్షీరాబ్ధి ఝరీఅంచు గోచరమయ్యింది. తల సవరించుకుంటున్న గాజులసవ్వడి వినిపించింది. నన్ను ఒక ఆత్రుత, ఒకఉత్సాహం, ఒక ఆశ్చర్యం ఉక్కిరిబిక్కిరి చేస్తున్నాయి.

ఆ తెర వెనకాల "కలదు సత్యభామ!" సినీమా ఫక్కీలో ప్రవేశపెడుతున్నాడు తన భార్యను. "అంతకంతకు అధికమారుచుల" అన్న వైష్ణవ సాంప్రదాయపు విందువలె మా కళ్ళకూ, మనస్సుకూ ఆతిథ్యమిస్తూ, తన భార్యయొక్క రూపసౌందర్యాల ఘనతను ఒక్కొక్క మెట్టే అంతరిక్షాని కెక్కిస్తున్నాడు.

ముందు వచ్చిన యువతు లిద్దరూ కేవలం ద్వారపాలక సుందరులే అనే సంగతి మావాళ్ళందరికీ గ్రహింపయిన సంగతి వాళ్ళ ముఖారవిందాలే చెపుతున్నాయి. శ్రీమంతుడి కవితాహృదయాన్ని శనిశాస్త్రి అమోఘంగా ఆనందిస్తున్నాడు.

నిశ్శబ్దం కొంపముంచేస్తోంది.

మళ్ళీ నేపథ్యాన జోళ్ళచప్పుడు... గాజుల చప్పుడుతో తెర తొలగింది... అంత...ఒక స్వరూపం ... ఒక పర్వత వర్ధని...కదలి ముందుకువచ్చింది...మావాడి ప్రక్కను నిలిచింది — అందింపబడిన మాలలతో ఒకరినొకరు అలంకరించుకుంటున్నారు—

నాకు కడుపులో పేగులు మెలితిపడసాగేయి. కళ్ళు చీకట్లు కమ్ముతున్నాయి. మావాడు ఆప్యాయతతో ఒక గవిడిగెడ మెడమీద చెయ్యివేసి ఫొటో దిగుతున్నట్లవుతోంది...

ఏదో పుష్పవర్షం కురిసింది. చప్పట్లు వినబడుతున్నాయి. నాకు చైతన్యం తిరిగి వస్తోంది.

మా గ్రహపెద్ద, శనిశాస్త్రి రుద్ధకంఠం, ఆశీర్వచన వచనాన్ని పద్యావరసలో కీచుమంటోంది—

సగం తూలిన నాప్రక్క శుక్రుడు నా భుజాలను వేళ్ళాడుతూ నిలబడుతున్నాడు.

గుండెల్లోంచి ఉబికివస్తున్న ఏడుపు నాపుకుంటూ నావంక చూస్తున్నారు రాహుకేతువులు. భూదేవి నిజస్వరూపం నా కర్థమవుతోంది. బుధుడు ద్వారపాలకు ...ంగుతున్నాడు. చంద్రుడు కళ్ళల్లో ...ను తీసుకుంటున్నాడు. కుజుడు యుద్ధంలో ఓడిపోయి ఫిరంగి గుండుకు ఎదురుగా నిల్చున్న వీరుడి మొహం పెట్టేడు.

రెట్టింపు చేసుకున్న కంటిపాపలతో చూస్తున్నాను, మా సూర్యుణ్ణి పెళ్ళి అనే పేరుతో పూర్తిగా మింగివేసిన ఆ మనిషిని—

నలుపుకు కూడా గంట్లుపెట్టిన ఆ భగవంతుడిమీదా, ఒడ్డూ పొడుగూ ఒకేవిధంగా పెంచిన 'విటమిన్ల' మీదా, రాతిని బొగ్గును అమూల్య వస్తువును చేసిన ఈ లోకంమీదా నాకు రోత పుట్టుకువచ్చింది.

ఇంతకీ—ఆమె—

తారకాసుర సంహారానంతరం అప్సరసలు కీర్తిస్తూవుండగా భక్తకోటిని ప్రసన్నవదనయై తిలకిస్తున్న భద్రకాళి!

మా శ్రీమంతుడికంటె పదేళ్ళు పెద్దదీ, లోగడ యుద్ధంలో పోగొట్టుకున్న భర్తను గలదీ, ఈమధ్యనే ఈ వూరికి దిగుమతి అయి వేనకువేలు ఆర్జిస్తున్న డాక్టరు రూపలక్ష్మి, వర్తమాన మిసెస్ శ్రీమంతుడు—

—ఒక పర్వత వయ్యారంతో మా అందరినీ చిరునవ్వు సిగ్గుదొంతరలలో ముంచుతోంది. ★

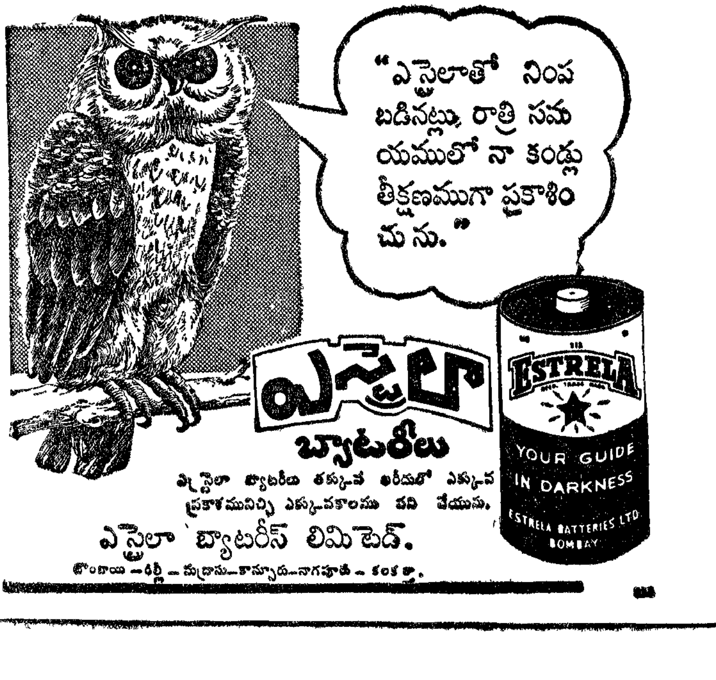

శ్రీ వత్స వారి

వైటోడెంట్

దంతక్రిములను సంహారించేపండ్లపొడి

శ్రీమదాంధ్ర
మహాభారతము
ఉద్యోగపర్వము
వెల రూ. 1-0-0
ఆంధ్రగ్రంథమాల,
మదరాసు-1